

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พลศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับ การศึกษาทั่วไป อันจะเป็นแนวทางช่วยพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของประชาชน ซึ่งเป็น รากฐานที่สำคัญของประเทศอันจะนำไปสู่เป้าหมายตามที่เรตองการได้ ถ้าเราย้อนกลับไป มองพลศึกษาในอดีตมาจนกระทั่งปัจจุบันจะเห็นว่าพลศึกษามีบทบาทอยู่ไม่น้อยทีเดียว คือในอดีต มนุษย์ได้รับการพลศึกษาอย่างไม่เป็นรูปแบบจากการถ่ายทอดของบรรพบุรุษเพื่อนำความรู้นั้น ไปใช้เพื่อการมีชีวิตอยู่รอด เช่น หาวอาหาร ต่อสู้กับสัตว์ร้าย ช่างศึก กัศร และสภาพสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ มาจนถึงปัจจุบันมนุษย์ก็ยังจำเป็นต้องใช้พลศึกษาในการดำรงชีวิตประจำวันมากขึ้นเพราะ ปัจจุบันมนุษย์ขาดการออกกำลังกาย หรือใช้พลังกำลังน้อยกว่าเดิมอันเนื่องมาจากความเจริญ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การพลศึกษาจึง เข้ามามีบทบาทมากในทุกสังคม ทุกประเทศ เพราะพลศึกษาทำให้คนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุด ดังที่อดีตประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนดี แห่งสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวไว้ว่า "การที่พลเมืองของเรามีสมรรถภาพทางกายดีนั้น เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุด อย่างหนึ่งของประเทศ คราบโคที่เรารู้สึกเฉยปล่อยให้พลเมืองอ่อนแอ เมื่อนั้นเราก็นั่นทอน ความสามารถของเราที่จะต้องต่อสู้กับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเราเผชิญอยู่" ¹ (1966)

✓ จากความจำเป็นและความสำคัญของวิชาพลศึกษาดังกล่าวรัฐบาลจึงได้นำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 ในหมวดที่ 6 ข้อ 51 ว่า "รัฐพึงจัดการพลศึกษาในทุกระดับการศึกษา และ พึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้างและให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของกีฬา

¹ โฟชนันต์ ซาติมมนตรี, "การออกกำลังกายเพื่อพัฒนาสุขภาพ," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ 4 (มกราคม 2521) : 28.

สุขภาพอนามัยและกิจกรรมการพักผ่อน"¹ นอกจากนี้ คำกล่าวของท่านนายกรัฐมนตรึ
เปรม ติณสูลานนท์ ยังแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกีฬาในวิชาพลศึกษามีประโยชน์ต่อการพัฒนา
สังคมอย่างแท้จริง จากคำกล่าวที่ว่า "การกีฬาเป็นการบริหารร่างกายให้มีสุขภาพพลานามัย
เข้มแข็งและเสริมสร้างให้เป็นผู้มีจิตใจแจ่มใส อุดมคติ กล้าหาญ อดทน อดกลั้น และรู้จัก
นอกจากนั้นยังเสริมสร้างความสามัคคีกลมเกลียวระหว่างหมู่คณะบุคคลใดที่มีจิตใจ เป็นนักกีฬา
บุคคลนั้นย่อมเป็นผู้มีคุณค่าอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมของประเทศชาติให้เจริญ
ก้าวหน้าสืบไป"²

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงวิชาพลศึกษาไว้ดังนี้ คือ
กอง วิสุทธารมณ์ ได้กล่าวไว้ว่า "วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาของหนึ่งที่อยู่ใน
องค์ของการศึกษา ซึ่งได้แก่ พุทธิศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา พลศึกษาเป็น
กระบวนการศึกษาที่ก่อให้เกิดบูรณาการในค่านการศึกษาทั่วไป หากขาดการศึกษานี้แล้ว
จะทำให้การศึกษาไม่สมบูรณ์ ขาดองค์ประกอบที่จะช่วยให้อุดมการณ์ของชาติสำเร็จลุล่วงตาม
ความมุ่งหมาย"³

วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้กล่าวไว้ว่า "วิชาพลศึกษาถือการศึกษาแขนงหนึ่งซึ่งมี
วัตถุประสงค์และความมุ่งหมายเช่นเดียวกับการศึกษาอย่างอื่น ๆ คือ เป็นวิชาที่ส่งเสริมให้
นักเรียนได้มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม จะแตกต่างจากวิชาอื่น
ก็ตรงที่วิธีการและสิ่งที่น่าสนใจ คือ พลศึกษาใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา
เป็นสื่อกลางของการเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ "⁴

¹กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพ
มหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2520), หน้า 15.

²เปรม ติณสูลานนท์, ที่ระลึกกีฬาเขตแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 14 จังหวัดปัตตานี
(กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2524), หน้า 1.

³กอง วิสุทธารมณ์, "การพลศึกษากับการพัฒนาประเทศ," เอกสารคำบรรยาย
ณ ห้องประชุมกรมศาสนา (28 มกราคม 2513). (อัครสำเนา)

⁴วรศักดิ์ เพียรชอบ, "ความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา," วารสาร
พลศึกษา 11 (มิถุนายน 2512) : 10.

บุชเชอร์ (Bucher) กล่าวว่า "วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้รับการเลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้"¹

บุควอลเตอร์ (Bookwalter) กล่าวว่า "วิชาพลศึกษาเป็นการพัฒนาการที่ให้ผลที่สุดทางด้านบุรณาการและการปรับตัวทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยที่ได้รับการสอนและเข้าร่วมกิจกรรมประเภทกีฬา"²

คลาร์ก (Clarke) กล่าวว่า "วิชาพลศึกษาที่อยู่ภายใต้การนำที่ถูกต้องของผู้สอน ย่อมสามารถปลูกฝังคุณลักษณะอันดีงามที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวันเป็นอย่างยิ่ง"³

จากถ้อยคำทั้งหมดเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาพอจะสรุปได้ว่าวิชาพลศึกษา คือการศึกษาแขนงหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับการศึกษาอื่น ๆ โดยครูหรือผู้สอนใช้กิจกรรมกีฬาหรือการออกกำลังกายเป็นสื่อทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือผู้เรียนเกิดการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

จะเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษาได้เข้ามามีบทบาททางการศึกษาอย่างมากโดยกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2518 ซึ่งในหลักสูตรฉบับนี้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาหมวดพลานามัยเป็นวิชาบังคับ โดยกำหนดให้เรียนวิชาพลศึกษา สัปดาห์ละ 1 คาบ และสามารถเลือกได้อีก 3 คาบต่อหนึ่งภาคการศึกษา⁴ นอกจากนี้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 วิชาพลศึกษาจัดเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ และเป็นวิชาบังคับในหลักสูตร โดยกำหนดเรียนสัปดาห์ละ 2 คาบ และให้เลือกเรียนได้อีก 2 คาบ ในมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ส่วนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เลือกเรียนได้ 4 คาบเรียน

¹Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education, 5 th ed. (St. Louise : The C.V. Mosby Company, 1968), p. 21

²Karl W. Bookwalter, Physical Education in the Secondary School (Philadelphia : Library of Education Series, 1969), p. 13.

³H. Harrison Clarke, Application of Measurement to Health and Physical Education 2d ed. (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1959), pp. 17-18.

⁴กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โรงเรียนสารพัดช่างพระนคร, 2518), หน้า 10.

ท่อหนึ่งภาคการศึกษา¹ ส่วนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 กำหนดให้
 เรียนวิชาพลศึกษาสัปดาห์ละ 1 คาบ และเลือกเรียนได้อีก 2 คาบ ท่อหนึ่งภาคการศึกษา²
 การที่รัฐบาลจัดให้มีการเรียนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับในชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอน
 ปลาย ก็เพื่อที่จะพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและ
 สังคมนั้น ในขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 หมวด 5 มาตรา
 ที่ 62 ยังระบุไว้ว่า "รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นผู้ที่
 มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและ
 สังคม และเพื่อความมั่นคงของรัฐ"³ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติดังกล่าว รัฐบาลจึงได้
 กำหนดนโยบายเยาวชนแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นหลักในการดำเนินงานพัฒนาเยาวชนไว้อย่าง
 ชัดเจน โดยเฉพาะในข้อ 3 ของนโยบายเยาวชนแห่งชาติได้กล่าวไว้ว่า "ส่งเสริมสุขภาพ
 พลานามัย ทั้งทางกาย จิตใจและปัญญาเพื่อให้พร้อมที่จะพัฒนาความสามารถ ทักษะ ทักษะ
 ค่านิยม และคุณธรรมของเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ"⁴ และในข้อ 4 ได้กล่าวไว้
 อีกว่า "ปลูกฝังให้เยาวชนมีบุคลิกภาพที่ดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ออกกำลังกาย เล่นกีฬา รู้จัก
 การทำงานร่วมกัน ชยันตมั่นเพียร ประหยัด สำนึกในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม
 มีความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย"⁵

ในการพัฒนาเยาวชนดังกล่าววิชาที่เหมาะสมที่จะทำให้เกิดการพัฒนาได้เป็นอย่างดี
 ก็คือ วิชาพลศึกษาเพราะวิชาพลศึกษาสามารถทำให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วทั้งสิ้น

¹กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพฯ
 มหานคร : โรงพิมพ์จางเจริญการพิมพ์, 2520), หน้า 9.

²กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
 (กรุงเทพฯมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2523), หน้า 183-184.

³กรมกริช วัฒนเสถียร, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521
 (กรุงเทพฯมหานคร : วิชรินทร์การพิมพ์, 2524), หน้า 24.

⁴ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี "นโยบายเยาวชนแห่งชาติ," ราชกิจจานุเบกษา,
 96 (12 มิถุนายน 2525), หน้า 2158.

⁵เรื่องเดียวกัน.

จึงทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในค่านนี้ พยายามหาวิธีปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนหลักสูตร เนื้อหาวิชาและตัวครูผู้สอนให้เหมาะสมอยู่ตลอดเวลา เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่ก็ยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่อความสำเร็จในการเรียนอาทิเช่น นักเรียนที่มีความถนัดทางการเรียนสูง แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน¹ ปัญหาดังกล่าว มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ทำการศึกษาพบว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว ยังอาศัยองค์ประกอบอื่นอีก ได้แก่ เรื่องของแรงจูงใจ ความเอาใจใส่ นิสัยในการเรียน และทัศนคติที่ติดต่อการเรียน

การที่เราจะให้ผลศึกษา บรรลุตามความมุ่งหมายนั้น เราก็ควรจะตั้งจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของการศึกษาเปรียบเหมือนเข็มทิศที่บ่งบอกทิศทางในการดำเนินไปสู่เป้าหมายใดถูกต้อง บลูม (Bloom) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเป็น 3 ด้าน ใหญ่ ๆ คือ

1. ประชานวิสัย (Cognitive Domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ทางด้านความรู้ ความคิดและการแก้ปัญหา
 2. วิชาวิสัย (Affective Domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางด้านทัศนคติ ค่านิยม ความสนใจและความซาบซึ้ง
 3. จลนวิสัย (Psychomotor Domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางด้านทักษะในการเคลื่อนไหว และการใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย²
- ดังที่กล่าวแล้วว่า ผลศึกษาแตกต่างจากการศึกษาอื่นบ้างก็ตรงสื่อกลางที่นำมาใช้ในการศึกษาหรือการเรียนการสอน นักผลศึกษา เช่น คอ์บิน (Corbin) และซิงเกอร์

¹จรรยา วิรุฬห์รักษ์, "สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

²วราศักดิ์ เพ็ชรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาผลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 79, อ้างจาก Benjamin Bloom, Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I, Cognitive Domain, (New York : David McKay Co., 1956).

(Singer)¹ ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษาออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้คือ

1. ประชาณวิสัย (Cognitive Domain)
2. วิชาวิสัย (Affective Domain)
3. ทักษะวิสัย (Skill Domain)
4. สมรรถภาพทางกายวิสัย (Physical Fitness Domain)
5. สังคมวิสัย (Social Domain)¹

เมื่อเราทราบถึงวัตถุประสงค์ทางการศึกษาและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษาแล้ว การวัดและการประเมินผลในวิชาพลศึกษาก็ควรจะวัดให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน แต่เท่าที่ผ่านมามหาครูพลศึกษาส่วนใหญ่มักจะเลยต่อการวัดผลทางด้านทัศนคติหรือด้านวิชาวิสัย (Affective Domain) ไปมุ่งวัดผลทางด้านความรู้หรือประชาณวิสัย (Cognitive Domain) และทางด้านทักษะหรือทักษะวิสัย (Skill Domain) เสียเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่ทราบถึงทัศนคติ ความรู้สึก ความสนใจซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในของนักเรียนได้อย่างแท้จริง ซึ่งสาเหตุอาจจะมาจากไม่มีเครื่องมือวัดพฤติกรรมนี้โดยตรง ใช้เวลาในการวัดมาก พฤติกรรมทางด้านนี้เปลี่ยนแปลงได้ยาก มองเห็นผลการเปลี่ยนแปลงไม่ชัดเจน และพฤติกรรมทางด้านนี้มีหลายระดับ คือ

1. การรับ (Receiving) พฤติกรรมในระดับนี้นักเรียนเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย โดยสามารถบรรยายถึงผลของการออกกำลังกายเหล่านี้ เช่น การเพิ่มอัตราการเต้นของชีพจร การหายใจ และการที่มีเหงื่อออก
2. การสนองตอบ (Responding) พฤติกรรมในระดับนี้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบและกฎข้อบังคับของการเล่นโดยเคร่งครัดตลอดเวลาของการเล่น
3. การตีค่า (Valuing) พฤติกรรมในขั้นนี้คือ นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะแสดงให้เห็นว่า มีความต้องการที่จะปรับปรุงทักษะการกีฬาของตนเองให้ดีขึ้น ด้วยการใช้เวลาในตอนหยุดพัก หรือในตอนเย็นหลังเลิกเรียนเพื่อฝึกซ้อมทักษะที่ได้เรียนในช่วงเรียนมาแล้ว
4. การจัด (Organization) พฤติกรรมในขั้นนี้คือ นักเรียนสามารถกระทำตนให้เป็นนักกีฬาที่ดีอย่างน้อย 4 ด้าน

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 85.

5. คุณลักษณะที่เกิดจากค่านิยม (Characterization) พฤติกรรมในระดับนี้คือ นักเรียนเขียนโปรแกรมการรักษาสุขภาพของตนเองพร้อมกับบอกควาว่า เพราะเหตุใดจึงมีความสำคัญและจำเป็น¹

หากครูผลึกษาสามารถวัดผลทางทัศนคติของนักเรียนได้อีกคำถามหนึ่งเราอาจจะนำผลที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไขและเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป นอกจากนี้ทัศนคติในการเรียนยังมีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างมาก หากนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู วิธีการสอนของครู โรงเรียน ขบวนการเรียนการสอน ยอมรับวัตถุประสงค์และคุณค่าของการศึกษาแล้ว ย่อมก่อให้เกิดแรงจูงใจ กำลังใจ ความขยัน ความเอาใจใส่ และตั้งใจเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ ถ้าหากนักเรียนมีนิสัยและทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนแล้ว ย่อมเป็นเหตุให้เขาเรียนเกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย หมกหมัวกำลังใจเรียนทำให้ผลการเรียนต่ำ ด้ว เมื่อเราทราบผลการเรียนอันเนื่องมาจากทัศนคติที่ไม่ดีของนักเรียนแล้ว เราก็จะสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักเรียนให้เป็นไปตามที่เราพึงประสงค์ได้ เพราะทัศนคติของคนนั้นเกิดได้หลายวิธีและก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน คือ

ทัศนคตินั้นเกิดได้จาก

1. การเลียนแบบบุคคลที่เราเคารพหรือนิยมชมชอบ
2. ประสบการณ์ซึ่งทำความพอใจหรือความทุกข์ใจมาให้
3. การสังเกตการกระทำของบุคคลอื่นและอนุมูลว่าจะเกิดอะไรขึ้น
4. การได้รับความรู้จากแหล่งต่าง ๆ
5. เพื่อน ๆ ในกลุ่มอายุเดียวกัน
6. การได้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
7. ประสบการณ์ต่าง ๆ²

การที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติขึ้นใหม่ในตัวบุคคล จะต้องอาศัยระยะเวลา วิธีการ และการสร้างสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ซึ่งจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการที่จะช่วยเสริมให้เด็กได้มีทัศนคติที่พึงปรารถนา

ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้ คือ

1. การสื่อความหมาย (Communication) มีอิทธิพลกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ความมีอภิ (Prestige) และความเชื่อถือได้ (Credibility) ของแหล่งข่าว (Source)

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 96.

² ประภาเทพ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 9.

2. องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น เหตุผล และอารมณ์

3. ทักษะเดิมของบุคคล ถ้าบุคคลยังไม่มีทัศนคติลักษณะที่ตรงข้ามกับทัศนคติทาง
ใช้เหตุผลที่ดีจะสามารถทำให้เปลี่ยนทัศนคติได้ แต่จะไม่ได้ผลเมื่อสิ่งเรานั้นทำให้เกิดความ
กังวลใจต่อผู้รับ

4. ถ้าบุคคลใดมีส่วนร่วม (Active participation) ในกระบวนการเปลี่ยนแปลง
ทัศนคติด้วยตนเอง จะทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้เร็ว

5. องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดการมีความรู้สึกอยากจะทำตามบุคคลหนึ่งหรือกลุ่ม
บุคคล (Identification) มักจะช่วยในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ¹

จากทศวรรษของผลศึกษาทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่าวิชาผลศึกษา
เข้ามามีบทบาทในโรงเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาทั้งในโรงเรียนสายสามัญศึกษา
และโรงเรียนสายอาชีวศึกษา จึงมีผลทำให้นักผลศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลศึกษาพยายาม
หาวิธีปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ก็ยังพบอุปสรรคซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องของ
โดยตรงกับเรื่องของแรงจูงใจ ความเอาใจใส่ นิสัยการเรียน ตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อการเรียน
ผลศึกษา หากนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาผลศึกษาแล้วก็จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนของ
เราสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และจากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาทำให้เราทราบว่า
ทัศนคติของคนเรานั้น สามารถเปลี่ยนแปลงได้และเปลี่ยนแปลงได้หลายวิธีดังที่กล่าวมา แต่การ
ที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติอันใหม่ในตัวบุคคลจะต้องอาศัยระยะเวลา วิธีการและการสร้างสิ่ง
แวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคน ๆ นั้น เพื่อให้เด็กมีทัศนคติที่พึงปรารถนา

เนื่องจากโคมีผู้วิจัยทัศนคติของนักเรียนสายสามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
แล้ว ส่วนทัศนคติของนักเรียนอาชีวศึกษาซึ่งอยู่ในระดับเดียวกันกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
คือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยใช้หลักสูตรเดียวกันในหมวดวิชาสามัญจะแตกต่าง
กันในหมวดวิชาชีพ ซึ่งนักเรียนอาชีวศึกษาเรียนวิชาสามัญ 7 วิชา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ช่วง
อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ช่วงอุตสาหกรรม สังคมศึกษา ภาษาไทย อังกฤษ เทคนิค สุขศึกษา
และผลศึกษา นอกนั้นเรียนวิชาชีพทั้งสิ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเป็นครูสังกัดกรมอาชีวศึกษา จึงทำให้
เลือกศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เพื่อศึกษาว่านักเรียนอาชีวศึกษาจะมีทัศนคติต่อวิชาผลศึกษาอย่างไร
เมื่อเราทราบทัศนคติของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีต่อวิชาผลศึกษาแล้ว ผลการวิจัยที่ได้จะเป็น
ประโยชน์โดยตรงกับการเรียนการสอนในหน่วยงานของผู้วิจัย และสามารถนำไปใช้ได้กับ
นักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาผลศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาให้
ยิ่งขึ้น ส่วนนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีทัศนคติดีอยู่แล้ว ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อไป

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9-10.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีต่อวิชาผลศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติทางผลศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนอาชีวศึกษาต่างจังหวัด

สมมติฐานของการวิจัย

ทัศนคติที่มีต่อวิชาผลศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. เป็นการศึกษาทัศนคติที่มีต่อวิชาผลศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่วัดได้จากมาตรวัดทัศนคติของสุรศักดิ์ ชูเมธีวรกุล
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนอาชีวศึกษาชายที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีการศึกษา 2526 สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบข้อความในมาตรวัดทัศนคติทางผลศึกษาได้ตอบตามความรู้สึก ความคิดเห็นที่แท้จริง และด้วยความจริงใจ เชื่อถือได้

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ตอบมาตรวัดทัศนคติทางผลศึกษาอาจจะอยู่ในสภาพที่ไม่พร้อมที่จะตอบ เช่น มีความเร่งรีบในการเตรียมการสอบ
2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการวิจัย เช่น ระดับสติปัญญา พื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ฐานะทางสังคม เศรษฐกิจของครอบครัว ตลอดจนประสบการณ์ของผู้ตอบ
3. นักเรียนอาชีวศึกษา มีทั้งเพศชายและเพศหญิงแต่ในการศึกษารังนี้ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาทัศนคติทางผลศึกษาของนักเรียนหญิงทำให้ไม่ทราบทัศนคติของนักเรียนหญิงที่มีต่อวิชาผลศึกษา

กล่าวถึงการใช้ในการวิจัย

วิทยาลัย หมายถึง วิทยาลัยที่สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวง

ศึกษาธิการทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

นักเรียนอาชีวศึกษา หมายถึง นักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยต่าง ๆ ที่สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีการศึกษา 2526

นักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร หมายถึง นักเรียนอาชีวศึกษาชาย วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม วิทยาลัยเทคนิคดุสิต วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี และวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง

นักเรียนอาชีวศึกษาในต่างจังหวัด หมายถึง นักเรียนอาชีวศึกษาชาย วิทยาลัยเทคนิคลำพูน เชียงใหม่ อุบลราชธานี เลย ยะลา ชุมพร นครสวรรค์และลพบุรี

ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสภาพการณ์ใดในทางสนับสนุนหรือต่อต้านสิ่งนั้นหรือสภาพการณ์นั้น

ทัศนคติทางผลศึกษา หมายถึง ความพร้อมที่จะตอบสนองต่อเรื่องผลศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นในทางสนับสนุน หรือต่อต้านทางผลศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบทัศนคติของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีต่อวิชาผลศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูผลศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมทัศนคติทางผลศึกษา อันจะเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทัศนคติทางผลศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาต่อไป